

24

שנה ליצאת העוז

"שמעו ותחנו נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידן וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר ז"ע"א

פרק טרומה ד' אדר א' תשע"ז – נא לא לעין בעלון בשעת החפילה ובקריאת התורה

גלאיון מס' 1761

כתב לאידועי השבוע

"עין נושאים לך השמיים"

ימים קשים עברו על העיר חלם. אויבינו אכזרי החל לפגוע בהם בכל רוחב ופינה. התושבים הנבוכים לא ידעו כיצד להתגונן בפניהם. החליטו איפוא להתכנס ששה ימים וששה לילות ולתקוף עיצה. והנה לאחר דיוונים "מפרכים" הגיעו למסקנה שגם הם יכעיסו אחד את השני וילחמו בתחום עצםם, האויב יטוש אותם ויפסיק מלפגע בהם. החלו איפוא בני

חלום להלחם זה בזו ולרכוש איבת אחד לשני. ואולם צפוי, לא רק שמציאות זו לא הביאה את האויב, אלא היא גרמה לו להగביר את מאציו לפגוע בהם מתווך ידיעה שכasher הם מנהלים מלחמה פנימית, קל יותר להביס אותם. והנמשל: האור הירוק שנינו לדופורים ביוםים אלה לקיים טקס תפלה בשירדי בית מקדשינו – בכוטל המערבי של א על פי ההלכה היהודית, עמוק רק את השנאה בין שני המהומות

המשך בעמוד אחריו

הארון: ותמצא במעשה הארון, רמזים על עסק התורה ולומדיה – היאך יתנהגו: כל אמות הארון היו שבורים – כי אמותים וחצי ארכו ואמה וחצי רוחבו ואמה וחצי קומתו, רמז לבעל תורה שיאהו בעונה ויהיה לבו נשבר בקרבו ולא יתגאה".

המנורה: "המנורה – היא צורת אדם וצריכה להיות מקשה – חיבור אחד, דהיינו לב לשמים. גם רמז שיהיה בלב אחד עם כל ישראל

അמרותינו

העיקר הוא המעשה

או אז הבנתי לשם הגעתி לביתו של הרב

ספר הרב דוד שטרן שליט"א מהרובע היהודי בירושלים. היה זה לפני כעשרה שנים. يوم אחד התעמקתי בסוגיה عمוקה ברמב"ם ולא יכולתי לפענזה שם עניין מסוים. לי באotta סוגיה נעלם. הבנתי את הכל ברגע אח"כ. או אז הבנתי לשם מה הגעתתי לביתו של הרב. ואולם, למורת זאת החלטתי להמתין לו שיתפנה, ולשוחח עימו מעט. ואכן, לאחר דקotas ספורות הוא התפנה וניגשתי לשוחח עימו. לאחר כשעה קלה נעמדנו שניינו וניגשנו לעבר פתח הבית. הרב אמר לי שהוא

המשך בעמוד האחרון

קובצת של בחורים מבוזל בקרו בביתו במצוות שבת יושבים לידיו תלמידיו הרה"ח אברם אודרמן שיחי' וורה"ח עדו וובר שיחי' כסעיף ברכיו בנו אריה שיחי'

כל המועוניין לקבל את העולן
"שמעו ותחנו נפשכם" למייל שלו
פנעה לכבודת המיל':
shimovetechi@gmail.com

מוצאי שבת הדלקת נרות

ירושלים:	4.47
תל-אביב:	5.01
חיפה:	6.01
באר-שבע:	4.52
באר-תבַּעַת:	6.03
באר-תבַּעַת:	5.02

לקט של הדברים הכתובים בגלויונות אלה מושמעים בהרחבה בסדota הקלוות "שמעו ותחנו נפשכם" להשיג: 02-5828284

את העלון ניתן לראות בע"ה il www.veber.co.il

הודעה משמחת: המועוניינים להגיע לקבלת הקהל של עורך העולן הרב עדו וובר שליט"א
בכדי לתהיעץ בנושאי חינוך ילדים, שלום בית ועוד יתקשרו טלטל. 5828284-5828284

"הליקות עולם לו"

הוראת הלכות מבלתי הבהיר את טעמיהן

בנושא אלה שמורים הלכה מבלתי שידעו טעמיה, ישנה שאלה האם הם בכלל מותרים להורות הלכה.

הדבר תלוי בשני הפירושים של רשי"י המובאים להלן (מסכת סוטה כ"ב ע"א) על הנمرוד: "תנא – התנאים מבלתי עולם". סלקא דעתך? אמר רבנן: שמורין הלכה מתוך משנתן". פירוש רשי": א. "שמבלין עולם בהוראות טעות, דכיון דין יודעים טעמי המשנה, פעמים גורמי שמדמין לה דבר שאינו דומה, ועוד יש משניות הרבה אמרינן: הא מנני פלוני הוא, ויחדאה היא, ולית הלכתא כוותיה. ב. ועוד, שאין יודעים במחלוקת תנאים הראשונים הלכה בדברי מי. הלכך מוריין הוראות טעות".

לפי הפירוש הראשון של רשי"י מובן, שם אין יודע טעם ההלכה, הוא מורה הוראה בטיעות, מה שאין כן לפי הלשון השני של רשי"י, משמע שرك אם אין יודע איך נקבע ההלכה אז אין יכול לפ███וק, אבל אם יודע איך נקבע ההלכה – מותר לפ███וק אפילו שאין יודע את טעמה. הרוב בעל התניא כותב בשו"ע אחרון) שבזה חולקים הרמב"ם והרא"ש: הרא"ש בתשובה – כלל ל"א סימן ט', כותב שכל המוראים מדברי הרמב"ם, טועים הם, מפני שאיןם יודעים טעמי ההלכה. מכאן מובן שהוא סובר – כפирשו הרשותן של רשי"י. ואילו הרמב"ם סובר כפирשו השני של רשי"י, שגם אם אין יודע את טעם ההלכה, מותר לו להורות.

צורך לילך בקצתו השני האחרון כדי שיתכן קלקללו ואחר כך יחוור בדרך האמצעי, זהו רמז – מבריח מהקצתה אל הקצתה" (מתוך הספר "ירום משה" להגה"ץ רבינו משה ובר זע"א)

הם המעשים השווים הממציעים בין שתי הקוצאות וכו'"), וזה הבהיר התיכון. ועיין שם באורך בזה הפרק בעניין אם נתה האדם לאיזה קצתה, אין תקנה שלו לילך באמצע רך

הוראה למעשה

אדם צריך להחזיק ידי לומדי תורה.

המקור בפרשה: "ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד".

אמרו רבותינו ז"ל אודות השולחן: עתה, שלחנו של אדם מכפר במה שמאכילה לעניים, ואומר: "לחם הפנים לפני תמיד" – רמז לדשלחו מתחם, ליבעי רחמים איטכליא על עלייא, דайлט לא עלייא לא מתקימים איתתכליא איתכליא" (פירש רשי"י: "עלין שבגפן סובלין הרוח ומגינים על האשכבות שלא יcum שרבע ומש ורוחות, אך עמי הארץ חורשין וזרעין וקוצרין מה שתלמידי חכמים אוכלים"), (חולין צב ע"א) ועל זה נאמר: "שם זבולון בזאתך ויששכר באוהליך" והם מקבלים שכר כמו התלמידי חכמים, על כן הבדים לא יסרו מהארון, ולא עוד אלא שהקדמים את זבולון לשיכר.

הוראה למעשה

האדם צריך להשתדל שענינים יאכלו על שולחנו.

עניני הפרשה

קב"ה ואורייתאישראל – כלל חד הוא

ענין הכרובים על פי הפשט

להורות כי קב"ה ואורייתא – כלל חד, וכמו שכתוב בתקונים כי אין שם במקום ההוא אלא רק אוור שכינתו יתרחק, וככבוד התורה בארון אשר בנס הוא עומד, וככבודן של ישראל בכרובים אשר גם הם בנס עומדים, כמו שאמרנו רז"ל בגמרא: "ארון וכרובים – בסנס עומדים". וציווה הש"ית בכך להודיע מעלהם של ישראל, ועל ידי כך שידעו ישראל מעלהם וכבודם, ישתדרו כל אחד ואחד בתורה ומצוות כדי להדק בכל מקום שם עומדים, וכן שכתבו: "ויאתם הדבקים בד' אלקיכם חיים כולכם היום", ולכך אסור לעשותות כרובים במשכן ובמקדש חוץ מבית קדשי הקודשים, כי רק שם בפניהם יש טעם בהנחתו שם? ונראה ישוב העניין הוה הוא כך: כי שם במקום קדשי הקודשים שורה אוrh השכינה, ומונח שם הארון שבו הלווחות השכינה, ומונח שם הארון שבו הלווחות דקב"ה ואורייתא – כולה חד, וציווה גם כן שנינו יחוון שם כרובים שהם צורת זכר ונקבה הרומיים על כל ישראל – זכרים ונקבות,

"פשוטן של דברים, צרכיהם אנחנו לדעת מה טעם יש בעשיית הכרובים, ולמה ציווה הש"ית להכניסים שם לפניו ולפניהם במקום המישוח להשראת השכינה, צירוג הגוף ולא דמותה ותמונה, ולא עוד, אלא שהצирוג הזה אסור להניחו חוץ לבית קדשי הקודשים בהיכל או בערוה, ולמה שם שהוא מקום המקודש ביותר, מותר להניחו, ומוצה יש בהנחתו שם? ונראה ישוב העניין הוה הוא כך: כי שם במקום קדשי הקודשים שורה אוrh השכינה, ומונח שם הארון שבו הלווחות דקב"ה ואורייתא – כולה חד, וציווה גם כן שנינו יחוון שם כרובים שהם צורת זכר ונקבה הרומיים על כל ישראל – זכרים ונקבות,

אמונות חכמים

מקירות לבו על צורת בנו וצורת מחותנו. אבל ר' שלמה, בהיותו תלמיד של הצדיק הנסתיר ר' מנחם אריה, והיה מקשור ברענון להבעש"ט, ועתה כשרה אותה ושמע תורתו נתקשר אליו בכל לבבו, אמר לחותנו, כי לדעתו ציריך לקיים ככל אשר ציווה הביעש"ט. גם הרב ר' אורי נתן נטע אמר, שמאחר שכבר הסכימו על התנאי הקשה ביותר, בודאי שצרכיסים לקיים את דבר השיחה עם האשה. ר' אליהו משה חזר לבתו ומצא את בתו יושבת במקומה, כרגיל, אחורי התנור. סיפר ר' אליהו משה לאשתו את אשר אמר מהבעש"ט, וכי מרבים לספר נפלאות מהבעש"ט. ומה מאד נבהלו לראות שפתאות יוצאה בתם, לשם הסיפורים על הביעש"ט, מאחורי התנור, ניגשה אליהם ושאלה מי הוא עשוña הנפלאות. נשתומכו לשמעו את קולה, שלא שמעו זה כשלש שנים, וראו כי נשתנו פניה ואור עיניה שב כתיחילה. וכששמעה החולנית שהאיש שמדובר עת אודוטיו הוא צדיק מפורסם, אמרה שרצונה להתרחק תחילתה ולהייתה.

בלילה הוא אכלה כדרך כל האדם ושכבה במרתה לישון, אבל הייתה חולשה בבית

אביה ואמה נבהלו לראות את השינוי הגמור בבתם, שנפהכה מבת בילדי דעת לאדם בריא, ולא האמינו למראה עיניהם. הם סגרו את הדלת, כדי שלא תשלוט בה עין הרע מהנכנים לבייט, כי חשבו שישיבת מחלתה היא עין הרע של אחד מבני היישוב. בלילה הוא אכלה כדרך כל האדם ושכבה במרתה החולנית, כי היתה חולשה ביותר. בוקר דיברה לשון, אבל היהת חולשה ביותר. בוקר דיברה בדעת adam בריא, אבל חולשה גדולה תקפה אותה. ביום השלישי חלה שוב, אבל לא במחלה הרוח כי אם בקדחת, ומרוב חום דיברה פעמיים בילדי דעת ופעם על הביעש"ט, ובכתה ואמרה כי חפצה לראות את הצדיק בעל הנפלאות. בשמו ר' אליהו משה דברי בתו, נזכר שמרוב הבהלה מהשינויים הגדולים שבמצבם בתם שכח למסור לה שהבעש"ט הזמן אותה לבוא אליו. הוא מסר לה עכשו את הדבר והיא שמחה מאד, ולמחמת היום נסעה עם הוריה לסלוצק.

בнтאים התחליל ר' שלמה, שכיר ידע מרופאת אשתו על ידי שליח מיוחד שסייע לו וחותנו

בתנאי שכשתתרפא לא ידועו יחד, וכעבור ימים אחדים אחריו שתבריא למורי ומתול על פי דין תורה לקבל גט פטורין תתגרש ברצונו ובבל שלם.

זה כשלוש שנים שלא הוציאה הגה מפה, ובחרה לה מקום בין התנור והcotel ובקשי גדול מכליים אלה

מחותנים התפלאו מאד על זה. הרב ר' אורי נתן נטע טعن כמה טענות, שאינו רשאי

בית מדרשו המחדש של הביעש"ט זיע"א

לגרשה על פי הדין, ר' אליהו משה טען שבתו תצטער מאד על זה, כי כיבדה מאוד את בעלה, וגם חתנו יצטער מאוד, והוא מוכן להת סכום גדול לצדקה שבתו תתרפא ויודור יהוד באהבה ואחותה כמוקדם. הביעש"ט השיב, שאם אינם מסכימים על התנאי שהתנה, אין יכול לעוזר להם.

כעבור אילו ימים באו מחותנים ור' שלמה אל הביעש"ט ואמרו ששולותם מקבלים את התנאי, אבל אין יכולים לעורב بعد האשה שהיא תתרצה להתרגש מבعلا. הביעש"ט הסכים, ואמר לר' אליהו משה שישע לבתו יספר לבתו החולנית, כי הביעש"ט הנודע כבעל מופת בא לסלוצק וקורא אותה שתבוא אליו, כי דבר נחוץ לו אליה.

הבעש"ט לא ענה מאומה. אבל כואב הلك ר' אליהו משה, ואמר כי לו ראה הביעש"ט את מצב בתו לא היה אומר זאת, וגם מחותנו הסכים לדבריו ונאנח

ב שנה ת"ק ביקר הבעש"ט את העיר סלוצק. גدول סלוצק והגליל קיבלו את פניו בחרדת קודש ובכבוד גדול. בינויהם היה הגאון הישיש ר' אורי נתן נטע, שבבחרותו נקרא "העלוי מקריניק" – עיריה סמוכה לבריסק – ואחר כך לקחו אחד מעשיריו ברישק לחתן לבתו, וכשנתאלמן עבר לסלוצק. בנו ר' שלמה, נתחנן בבית אביו, וכשהיה בן ארבע עשרה גלה למקום תורה לווילנא, שם להורודנא ומשם לקרראק. שם נפגש עם אחד מגודולי התורה, ר' מנחם אריה, שהיה מן הצדיקים הנסתירים, ודבק בו. למד אצלו תורה החסידות, בתנאי שאיש לא ידע מזה. בהיותו בן עשרים ושתיים חזר לסלוצק, ואביו היה מוכנס התענג על תורתו, ועשה לו שידוך עם מוכנסן אחד שגר בישוב, על יד סלוצק. כחץ שנה אחרי נשואו נשתתית אשתו, והיה עגון כSSH שנים. כשהבא הביעש"ט לסלוצק, התאונן אביו לפני על גורל בנו, וגם אביו האשה נשתתית בא לבקש עצה ורופא לבטה.

ניתן לרפאה אמר הביעש"ט אבל בתנאי שכשתתרפא לא ידועו יחד

הבעש"ט הזמין אליו את מחותנים, ר' אורי נתן נטע ואת המוכנס ר' אליהו משה, ושאלם אם יש להם טינה בלב זה על זה. התחלילו שניהם לדבר כל אחד מהם בשבח חברו. ר' אורי נתן נטע שיבח את מחותנו שהוא קבוע עתים לתורה, מכניס אורחים וبيתו פתוחה לרוחה לכל היהודי, ומחזיק בני תורה ביד רחבה, ולחתוño הוא מספק כל צרכיו בכבוד גדול. ר' אליהו משה הפליג בשבח חתנו ובמלת מידותיו הטובות, שנוסף על שקייזתו בתורה, בכל משך שבתו בישוב היה מקרוב פרשת חומש עם רשי"ו ועין יעקב", ובשבתו היה אומר לפניו מדרש ופרק אבות, והכניס לבם אהבה וחיבה זה זהה, והסביר להם שאין אדם נוגע بما שישיך לחברו, כי הכל הוא בהשגה פרטית, והוא אהוב מאוד על בני היישוב וכולם מצטערים בצערו ומתפללים לד' כי ביתו תשוב לאיתנה ובעליה יחוור לבתי וידריכם כתיחילה.

הבעש"ט האזין לדבריהם בהקשבה מיווחדת, ואמר:

בעזרת השם אוכל לרפא את החולנית, שתהיה בריאה ובductus צולחה כתיחילה, אבל

לפרוטום או לרופואה, הצלחה והנצח – 058-5828284

ר' שלמה נשאר לדoor בסלוצק בשלוש שנים, אחר כך העתיק דירתו למינסק והיה שם לאחד ממעמודי החסידים. שם העתיק מושבו בעיר באיעו והשי"ת ברכו בבניהם ובנות. כשהרב בעל ה"תניא" קבע דירתו בליזונא והתחל לփיץ את תורה החב"ד, עבר ר' שלמה לליזונא. בשנת תקנו עלה עם אשתו לארץ ישראל, וחיה שם כחמש עשרה שנה.

העיקר הוא המעשה המשך מעמוד 1

ממהר לשיעור החלטתי ללוות אותו בדרכו לשם. אך כשיצאנו מן הבית הוא פנה אליו להפתעתו ובקשני לכת בכיוון שונה ולא ללוטו. הדבר היה לפלא בעיני אך לא העצמי לשאול אותו לפשר הדבר. לפטע התorsch דבר מוזר ביותך. בדרכי פגשתי לפטע יהודי שזה חדשים ניסיתי לאטר ולא הצלחת עדר אז. הכרתוי לפני שניים ומספר הטלפון שלו וכתוותו אבדו לי. חדשים ארוכים ניסיתי לעלות על עקבותיו, אך כל מאמציו העלו חרס. אך הפעם הצלחתו לאטרו בזכות בקשתו יוצאה הדופן של הרב.

כיוון, אני מבין שהרב סיע לי בהצנע לכת כדרכו בקדוש בפענו הסוגיה ברמב"ם, והן באיתור היהודי שchipstai. "מרקם" שכאלה היו מתגלגים בביתו כל הזמן.

מורכחלה לקיים כן, ובדברה בכתה הרבה. והבעל אף הוא סייר בשבה אשתו בכל המועלות הטובות שמננו חכמים באשה טובה, אבל אם הצדיק גוזר שיתגרשו בודאי יקיים כן, ואף הוא בכה בדמות שליש. והבעש"ט אמר להם כי הוא נותן להם זמן שלושה ימים, ובוים הרביעי יבואו אליו ויצווהסדר את הגט כדין.

במשך שלושת הימים היו שרויים כולם, האשה ובעלה והוריהם, בצער גדול, ישבו בתענית והרבו להתפלל ולומר תהילים. ביום הרביעי הלכו אל הבעש"ט, שבורו לב ונומי רוח, והאשה ובעלה בוכים. שנכנסו אל הבעש"ט כבר היו שם הרבה והסופר והעדים. הבעש"ט שאלם אם הם מסכימים להתגרש ברצון, והם ענו כי בהיותם מאמינים להבעש"ט שהדבר הוא לטובה שניהם, ומאמינים באמונה שלמה בגזרת הצדיק וביברכתו שיברך אותם, ובஹותם אוחבים זה את זה, لكنם מוכנים להתגרש ברצון, כל אחד לטובת חברו.

ויצא הפסק אשר האשה תיענש במחלת טירוף הדעת והאיש יענש בעונש העיגון.

הבעש"ט הלק לחדר אחר והעכבר שם משך זמן, ואחר חזר ואמר להם:

לפניהם ש שנים היה עליהם קטרג גدول מעלה, ויצא הפסק אשר האשה תיענש במחלת טירוף הדעת והאיש יענש בעונש העיגון. עכשו שקיבלתם עליהם לתתגרש מצד אמון צדיקים, זכיתם בזכות אמונה פשוטה זו בדין בבית דין של מעלה, ונתבטל הקטרוג. תזרו ייחד, ואני מברך אתכם בבניהם ובנות ובאריכות ימים.

העיר סלוצק

אליו. יחד עם זה הודיעו על הבשורה הטובה שקיבל כי החולנית שבה דעתה אליה. והבעש"ט אמר לו כי היום חلتה שוב, וכשים אביה ר' אליהו משה את שליחותו תתרפא ותבוא.

ואם הצדיק גוזר עלייה להתגרש, בודאי יודע הוא שהיא אינה ראויה להיות אשתו של צדיק זהה

כשבאה החולנית והוריה הלכו כולם אל הבעש"ט. החולנית עם בעלנה נכנסו אל הבעש"ט, והוא אמר להם שוב כי עלייהם לתתגרש. החולנית סירה להבעש"ט ממועלות בעלה ומהכבד שהוא רוחשת לו, ואם הצדיק גוזר עלייה להתגרש, בודאי יודע הוא שהיא אינה ראויה להיות אשתו של צדיק זהה, והוא

מבחן לאיורו השבוע המשך מעמוד 1

(האורותודוקסים והרפormים) בתוכינו יוכל לעורר חיללה קטרג על עם ישראל שבקבוצותיו תתרופף אחיזתינו בארץ ישראל.
ואנו יהודים מאמינים בני מאמינים

נושאים עיניינו כלפי אבינו شبשימים ומתפללים שישיר מעליינו את המתנכלים מן הבית והאויבים מבחוץ ונזכה בקרוב ממש לגאלה השלמה.

13/11/2022

עלון זה יצא בחסות המפעל **rzosut haTfilin "Malachi"** בהנהלת רבינו איל אוזלאי שיחי אשר ווכות לברכותיהם והסכמותיהם של גודלי ישראל שליט"א